

[Tredje næstformand.]

dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg. (Ø-repræsentation i kommunalbestyrelser) [af Arentoft m. fl.].

(Lovforslag nr. L 150. Fremsat 12/4 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg kunne have lyst til en meget indgående argumentation, men på grund af det fremskredne tidspunkt skal jeg kun i al korthed sige, at forslaget går ud på, at øer, der har 75 vælgere, på forhånd er sikret et mandat i kommunalbestyrelsen.

Hvis en kommune, som er en helhed, har fem øer, så vil det altså sige, at de fem ø-repræsentanter på forhånd skal være valgt til kommunalbestyrelsen, mens i hundredtusindvis af andre vælgere måske ikke bliver repræsenteret. Jeg tror ikke, at det er en god måde at gøre det på. Det betyder i realiteten, at 38 vælgere på en ø kan vælge en repræsentant, mens andre må have tusind stemmer til det.

Når der er tale om at varetage øernes interesse – hvad jeg godt forstår at hr. Arentoft gerne vil være med til, og hvad vi andre også godt vil – så tror jeg ikke, det klares ved, at man har en repræsentant i kommunalbestyrelsen, men ved, at man har et ø-udvalg, som bliver hørt i de sager, som drejer sig om øens særlige forhold. Det synes jeg er en meget bedre måde end ved specielt at tilgodese øerne i forbindelse med kommunalvalg.

Kommunen er en helhed, og kommunalbestyrelsen skal under alle forhold tage hensyn til hele kommunens samlede virksomhed, derunder også øerne. Jeg synes ikke, det er en god idé at dele op og give fortrinsret til nogen i denne henseende.

Erenbjerg (S):

Forslagsstillerne gør sig skyldige i den misforståelse, at de fleste byrådsbeslutninger træffes ved afstemning. Det hører til sjældenhederne. Byrådsarbejde består i dag mere end tidligere i en gennemgribende udvalgsbehand-

ling, hvorefter et enigt udvalg oftest indstiller til byrådet. Derfor vil en ø-repræsentant i et byråd blive sat på en uriaspost, da vedkommende jo efter forholdstalsmetoden kun vil blive repræsenteret i et enkelt udvalg. Det vil kort og godt tjene øernes interesse på en meget dårlig måde, om de fik et byrådsmedlem valgt.

Som byrådsmedlem i en kommune, hvor vi har store ø-problemer, kan jeg oplyse, at øboerne er langt mere tilfredse med et kontaktudvalg – et kontaktudvalg, som indbydes til at deltage i udvalgsbehandlingen, når der er specielle ø-problemer på dagsordenen. Det er en ordning, der fungerer til øboernes fulde tilfredshed.

Derfor vil jeg henstille til forslagsstillerne, at de i øernes interesse tager dette forslag tilbage. Til gengæld skal vi så love at glemme, at det nogen sinde har været fremsat.

Henrik Toft (V):

Forslaget om særlige ø-lister ved kommunale valg, som skulle give lettere adgang for øer til repræsentation i kommunale råd, vil vi fra venstres side gerne gå ind i et positivt udvalgsarbejde om, hvis da ikke forslaget bliver trukket tilbage. Der er nævnt som betingelse, at der skal være mindst 75 vælgere på øen eller øerne, for at lovændringen skal gælde, og vi vil gerne have oplyst, hvor mange steder forslaget eventuelt vil få virkning.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Med den struktur, vort land har – vi har ca. 500 øer, mere eller mindre beboede – kan det jo ikke undgås, at der af og til vil være problemer, men når fremskridtspartiet her foreslår, at der skal være mulighed for, at der kan opstilles særlige ø-lister til kommunalvalgene, så må jeg fra det konservative folkepartis side afvise dette forslag.

Vi vil ikke være med til at forlade det valg-system, vi har. Så vidt det er mig bekendt, er der mulighed for, at enhver øbo, der tilhører en politisk organisation, kan lade sig opstille til kommunalbestyrelsen og derigennem, såfremt der er mulighed for det, blive valgt.

Vi kan derimod anbefale, at der fra øernes side udpeges kontaktfolk, som kan deltage i kommunalbestyrelsesmøderne med taleret, men uden stemmeret.

Som sagt må vi gå imod det forslag, som ligger på bordet.

Mimi Jakoben (CD):

Jeg vil blot tilkendegive på centrum-demokraternes vegne, at vi i hvert fald i udvalget vil arbejde positivt med forslaget. Det er muligt, at der er nogle tekniske ting, som ikke er i orden, det skal jeg ikke tage stilling til her, men principielt er vi enige i intentionerne i forslaget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg ved ikke, hvem der i øjeblikket repræsenterer indenrigsministeren, men jeg kunne egentlig godt lide at vide, hvad det var for en kommune, der havde 5 øer med 75 indbyggere hver, og som derfor fik de 5 af pladserne i kommunalbestyrelsen beslagnet af disse øer, så hundretusinder af stemmer ikke blev repræsenteret. Hvad er det for en kommune, hr. indenrigsminister? Den eksisterer vist ikke. Man skal jo passe på, selv om man vil afvise noget, at man ikke kommer til at bruge for store ord.

Om selve forslaget vil jeg sige, at det radikale venstre finder ikke, at det er et gennemtænkt forslag. Selv om vi ikke kommer ud i de uhyrligheder, som ministeren talte om, må vi jo nok konstatere, når vi læser hele forslaget igennem, at her er ikke tale om 75 vælgere, det er 38, for der kræves kun, at halvdelen af de 75 – og det må jo i sagens natur være et helt tal, nemlig 38 – skal føle sig repræsenteret af et bestemt menneske, så er vedkommende valgt. Altså: 38 mennesker skal bestemme, hvem der kommer til at sidde i kommunalbestyrelsen. Jeg synes, det er helt urimeligt at give deres stemmer en sådan vægt.

Men i anledning af dette forslag vil jeg gerne være med til i udvalget at undersøge, om der er kommuner, hvor man ikke har gennemført en særlig repræsentation gennem kontaktudvalg eller kontaktmænd for de øer, der er. Hvis sådanne eksisterer, bør man måske gøre dem opmærksom på, at det var en rimelig ting, om noget sådant blev gennemført, sådan at øernes særlige interesser altid kan blive varetaget på en god måde. Jeg understreger, at kontaktmændene naturligvis bør være uden stemmeret, men med fuld forhandlingsret om forhold, der vedrører øerne. Det vil jeg gerne være med til at undersøge.

Hjørtlund Christensen (DR):

Jeg mener, forslaget er helt udemokratisk,

og vi kan ikke fremme forslaget. Det er i øvrigt min erfaring, at de små samfund bliver behandlet særdeles godt, i al fald hvis de henvender sig til kommunalbestyrelsen. Det kunne egentlig være spændende at opstille en problematik omkring en sådan kommune, der har 5 øer med 75 indbyggere, men det er sikkert ikke realistisk.

Det forslag, der er fremsat her, kan vi som sagt ikke støtte.

Ordføreren for forslagsstillerne (Arentoft) (FP):

Jeg vil først gerne rette en tak til indenrigsministeren, indenrigsministeriets embedsmænd og sekretæren i kommunaludvalget for den hjælp, de har ydet ved udformningen af dette lovforslag.

Forslaget har jo fået en lidt blandet modtagelse, men jeg har ikke tabt modet af den grund. Et er at fremsætte et lovforslag i skriftlig form – jeg har måske ikke i bemærkningerne udtrykt mig klart nok – og så diskutere det her i tinget ved en behandling som denne førstebehandling. Noget helt andet er at komme til at behandle det i kommunaludvalget. Der sidder mange mennesker dér, der har sæde i kommunalbestyrelser og har virkelig forstand på kommunale forhold; dér sidder vi rundt om et bord og drøfter tingene på en helt anden måde, og da er jeg sikker på, at mange af de ting, som har været nævnt her periferisk, vil kunne komme frem. Det kan være, det helt kan ændre på resultatet.

Til gengæld må jeg sige, at jeg faktisk er rystet over, at ministeren kan komme og sige, at øer med 75 vælgere er sikret et mandat, og hvis der er kommuner med 5 øer, så er de på forhånd sikret 5 pladser i kommunalbestyrelsen. Det er næsten forkasteligt, at ministeren ikke engang har læst forslaget så grundigt, at han ved, at der står, at hvis der er flere øer i en kommune, så skal disse øer slå sig sammen om én ø-repræsentant. Selv om der er flere øer, kan der aldrig blive tale om, at de kan besætte mere end én plads i kommunalbestyrelsen.

Ordføreren for socialdemokratiet sagde, at ø-repræsentanten kom på en uriaspost, fordi han kun kunne komme i ét udvalg. Det er nok rigtigt. Jeg har ikke alt for meget forstand på kommunal valglov og kommunalt arbejde, så det er netop en af de ting, som jeg tror det vil være spændende og interessant at diskutere

[Arentoft.]

under udvalgsarbejdet. Jeg tror i al fald ikke, vi vil trække forslaget tilbage, som den socialdemokratiske ordfører anbefalede.

Venstres ordfører sagde, at man var positiv over for udvalgsarbejdet, og den indstilling synes jeg er vældig god. Samtidig stillede han spørgsmålet, hvor mange steder der kunne være tale om at forslaget fik virkning. Jeg har også gennem indenrigsministeriet haft lejlighed til at få fat i et skrift, der hedder »2. notat vedrørende det offentlige politik over for de små øer«, afgivet af en arbejdsgruppe i 1975, og af det har jeg kunnet uddrage, at det vil komme til at dreje sig om 13 kommuner og 20 berørte øer. Det fordeler sig sådan, at der er 2 kommuner, der har 3 øer – der er altså ingen, der har 5 øer, hr. minister – der er 3 kommuner, der har 2 øer, og så er der 8 kommuner, der har hver 1 ø.

Hr. Bernhard Baunsgaard mente ikke, at forslaget var helt gennemtænkt, fordi man kunne sikre sig valg ved hjælp af 38 vælgere på en ø. Ja men 38 vælgere ud af en ø-befolkning på 75, det er sandelig mange.

Jeg kan godt sige, at grundtanken i dette forslag svarer lidt til det, som vi har indført i folketinget, at vi forlods har afsat 2 pladser til Grønland og har afsat 2 pladser til Færøerne. Så strengt har jeg ikke villet stille det op for kommunerne, men jeg vil, som jeg anfører i bemærkningerne, prøve at skabe en demokratisk mulighed for, at øerne kan få en repræsentant.

Selv om nogle har været lidt negative, så har der da også været positive tilkendegivelser, og jeg tror, vi kan få meget ud af et godt udvalgsarbejde. Man har før set, at et udvalgsarbejde har ændret den holdning, man måske kunne tro var den gængse ved førstebehandlingen.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg takker på indenrigsministeriets vegne hr. Arentoft, fordi han er glad for at få udarbejdet lovforslag.

Jeg så jo malet i øjnene på hr. Arentoft, at han var dybt rystet – tænk, selv en minister kan læse et lovforslag forkert! Det kunne jo skyldes, at han ikke havde særlig meget tilovers for det, at han ikke havde læst det ordentligt. Det beklager jeg. Det er rigtigt, som hr. Arentoft siger, at hvis det drejer sig om flere øer, kan der kun vælges én.

Det, jeg sagde først, var, at 38 stemmer altså

kan give et mandat, mens tusindvis af andre stemmer på den basis ikke bliver repræsenteret. Det er sandheden om det, fordi der forlods skal gives øen et mandat. Det var det, der blev til hundredtusindvis. Det skyldes nok, at det er det syvende lovforslag, vi har til behandling her i dag om forskellige emner; så bliver man måske en gang imellem lidt ør i hovedet, det beklager jeg.

Men det betyder ikke, at jeg har større sympati for forslaget. Jeg synes ikke, det er rigtigt. Jeg tror, ø-udvalgene på en langt, langt bedre måde end én repræsentant er i stand til at klare problemerne for øerne.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er jo rigtigt, som indenrigsministeren nu sidst sagde, at det er blevet sent. Det skyldes vel også det sene tidspunkt, at hr. Arentoft drager sammenligning mellem bestemmelserne om repræsentation for Færøerne og Grønland og sit eget forslag. Der er jo ingen sammenligningsmulighed. Der er en befolkning på Færøerne på ca. 40.000. Der er en befolkning på Grønland på ca. 50.000. De kan vist ikke sammenlignes med de 38 vælgere, der interesserer hr. Arentoft i forbindelse med dette lovforslag.

Arentoft (FP):

Jeg skal ikke trække tiden ud, for selvfølgelig kan en minister læse forkert – ministre er også mennesker. Det, der rystede mig, var, at indenrigsminister Egon Jensen kunne læse forkert. Der er et gammelt ord, der siger, at overdrivelse fremmer forståelsen; det kan man også benytte sig af en gang imellem.

Til hr. Bernhard Baunsgaard vil jeg bare sige, at jeg har oven i købet nævnt dette med Grønland og Færøerne i bemærkningerne; det har hr. Bernhard Baunsgaard sikkert også set.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, jeg har godt lagt mærke til, at man har sammenlignet disse øer med Færøerne og Grønland. Af hensyn til hr. Arentoft undlod jeg at omtale det, før han selv prostituerede sig heroppefra.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, vil jeg betragte det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Socialudvalget har afgivet tillægsbetænkning over forslag til lov om ændring af lovene om folke-, invalide- og enkepension. (Udbetaling af pension). (Lovf. nr. L 51 A). Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Landbrugs- og fiskeriudv. (27/4 77):

Udtræder: Bjørn Poulsen
Nyt medlem: Ole Olsen
Udtræder: Jes Schmidt
Nyt medlem: Bent Olsen

Udtræder: Mimi Jakobsen
Ny stedf.: Bodil Liventhal

Boligudvalget (27/4 77):

Udtræder: Alice Hedegaard
Nyt medlem: Mølgaard

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 28. april, kl. 11 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren af Ninn-Hansen m. fl.*
- 2) *Forespørgsel til statsministeren af Ove Jensen.*
- 3) *Forespørgsel til statsministeren af Yvonne Herløv Andersen m. fl.*

Mødet hævet kl. 19.29.
